

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 611/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou Mgr. Peter Serina, advokátska kancelária, s. r. o., Poľnohospodárska 10, Bratislava, konajúcou konateľom a advokátom Mgr. Petrom Serinom, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 15 Cpr 4/2012 z 19. júna 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoPr 2/2014 z 20. mája 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2015 prostredníctvom elektronických prostriedkov doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), podpísaná zaručeným elektronickým podpisom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Cpr 4/2012 z 19. júna 2013 (ďalej len „rozsudok súdu prvého stupňa“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 CoPr 2/2014 z 20. mája 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka doručila okresnému súdu 29. júna 2012 žalobu, ktorou sa domáhala nárokov z neplatne skončeného pracovného pomeru po tom, ako 31. mája 2012 doručila zamestnávateľovi oznámenie, že nesúhlasí s okamžitým skončením pracovného pomeru z 30. apríla 2012. Okresný súd v uvedenej veci zaregistrovanej na okresnom súde pod sp. zn. 15 Cpr 4/2012 rozhodol rozsudkom z 19. júna 2013, ktorým žalobu sťažovateľky zamietol z dôvodu, že pôvodným návrhom žiadala len nároky z neplatne skončeného pracovného pomeru a návrh na určenie neplatnosti podala až po uplynutí dvojmesačnej lehoty v zmysle § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že prístup okresného súdu a krajského súdu k jej návrhu bol prísne formalistický, v dôsledku čoho jej vo veci konajúce súdy neposkytli súdnu ochranu v požadovanej kvalite. Sťažovateľka v konaní argumentovala judikátom sp. zn. R 10/1969, s ktorým sa okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal vôbec a krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval jeho neaplikovateľnosť v dôsledku zmien právnej úpravy, ktorá neumožňuje riešiť ako predbežnú otázku platnosť skončenia pracovného pomeru v súvislosti s podaným návrhom na zaplatenie náhrady mzdy. Sťažovateľka odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu považuje za nepreskúmateľné a arbitrárne, keďže krajský súd neuviedol žiadne relevantné argumenty či právne úvahy, na základe ktorých dospel k svojim záverom. Sťažovateľka je toho názoru, že zo strany krajského súdu došlo k extrémnemu vybočeniu z ústavne konformného výkladu dotknutých ustanovení Zákonníka práce, keďže zahŕňa prvky svojvoľného výkladu a dôvody, pre ktoré krajský súd žalobu zamietol, sa zakladajú na prílišnom formalizme.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol vo veci samej nálehom, v ktorom vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom súdu prvého stupňa, ako aj napadnutým rozsudkom

krajského súdu, obe označené rozhodnutia zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom súdu prvého stupňa, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tejto časti odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

2. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podstata jej argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku z dôvodu, že krajský súd nedal odpoveď na jej zásadné argumenty uvedené v odvolaní proti prvostupňového rozsudku, len aplikujúc § 219 ods. 1 a 2 OSP sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa a doplnil, že *«petit návrhu na začatie konania zo dňa 29.6.2012 je jasný, presný, nezávadá k inému výkladu. Ním sa navrhovateľka nepochybné domáhala „len“ zaplata náhrady mzdy (predbežne) v sume 5 000,- €, keď okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa dňom 30.4.2012 považovala za neplatné, ktorého neplatnosť ale nikdy nebola vyslovená právoplatným a vykonateľným rozsudkom súdu. Neplatnosť rozviazania pracovného pomeru musí byť výslovne uvedená vo výroku rozsudku, túto neplatnosť nemôže súd vyriešiť prejudiciálne. Bez tohto (základného) rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru nemožno sa s úspechom domáhať nároku na náhradu mzdy [§ 77, § 79 Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z. z.) v znení účinnom v čase rozviazania pracovného pomeru (do 31.12.2012)]. Zostalo nepochybným, že navrhovateľka žiadala vysloviť neplatnosť rozviazania pracovného pomeru až v roku 2013, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty, na ktorú súd musí prihliadať ex offio bez ohľadu na to, či ju účastníci namietajú alebo nie. Z tohto dôvodu nebol daný zákonný dôvod v konaní pokračovať.»*

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Námietku sťažovateľky týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľka má na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej konštantnej judikatúry zastáva názor, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa stotožnil s právnym názorom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, a po preskúmaní odôvodnenia rozsudku okresného súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľky, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade obrana sťažovateľky založená na premise možnosti prejudiciálne skúmať otázku platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu mzdy neobstojí. Sťažovateľka pri uplatnení svojho nároku na náhradu mzdy zrejme opomenula, že predpokladom úspešnosti jej žaloby je autoritatívne rozhodnutie súdu o neplatnosti platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorý vzhľadom na ďalšie súvislosti (napr. sociálne a dôchodkové zabezpečenie) musí byť obsiahnutý vo výroku súdneho

rozhodnutia a nemôže byť len súčasťou odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako riešenie prejudiciálnej otázky. Takýto právny názor vyplýva aj z teórie pracovného práva, podľa ktorej v danom prípade (neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pozn.) ide o relatívnu neplatnosť úkonu, preto všeobecné súdy v takýchto prípadoch vychádzajú z fikcie platného ukončenia pracovného pomeru v prípade, že dotknutý zamestnanec v lehote dvoch mesiacov nežiadal o určenie neplatnosti úkonu, ktorým malo dôjsť k rozviazaniu pracovného pomeru, aj keby išlo o neplatné rozviazanie pracovného pomeru (napr. judikát sp. zn. R 75/1977, Zo súdnej praxe č. 2/2001, s. 30). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že ak by všeobecný súd priznal náhradu mzdy sťažovateľke bez toho, aby vo výroku určil neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, paradoxne by došlo k situácii, že pre absenciu autoritatívneho určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru všeobecným súdom by bolo potrebné považovať takéto rozviazanie pracovného pomeru, hoci aj vykazujúce znaky neplatnosti, za platné a zamestnávateľ by bol zaviazaný na plnenie (náhradu mzdy) bez právneho dôvodu. Preto krajský súd nepochybil, ak dospel k záveru, že odvolanie je nedôvodné, a preto odvolaním napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa potvrdil.

Vychádzajúc z uvedeného, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na námietky sťažovateľky uvedené v jej odvolaní, ústavný súd považoval námietku sťažovateľky o arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu za neopodstatnenú z hľadiska možnosti vyslovenia porušenia označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu. Zároveň konštatuje, že ani v postupe krajského súdu nezistil možnosť porušenia označeného základného práva sťažovateľky.

O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľky s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom súdu, ktorý mu predchádzal, a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 1. decembra 2015